KAD SE OSJEĆAM TUŽNO

MALI VODIČ ZA DJECU I ADOLESCENTE

1. Što se događa sa mnom?

Ponekad se svi osjećamo tužno, ljuto ili umorno.

To je potpuno normalno – ti osjećaji dođu i prođu.

Ali ponekad se dogodi da:

- **tuga ili ljutnja traju** dulje od dva tjedna
- **nemaš volje** za stvari koje si prije volio/la
- **teško ti je družiti se** ili učiti

To nije zato što si „zločest/a" ili „lijen/a" — nego **zato što ti je teško.**

Tada je jako važno da to PODIJELIŠ S ODRASLOM OSOBOM KOJOJ VJERUJEŠ

Možda primijetiš da:

- **često plačeš** ili ti se plače bez jasnog razloga
- **loše spavaš** (teško zaspiš ili se rano budiš)
- stalno si **umoran/umorna**
- **jedeš više ili manje** nego prije
- **teško se koncentriraš**
- više **ne uživaš** u stvarima koje si volio/la
- **želiš biti sam/a** i rjeđe izlaziš
- misliš da **nisi dovoljno dobar/dobra**
- imaš **bolove u tijelu** bez jasnog razloga

Ako se prepoznaješ u više ovih stvari – **moguće je da se radi o depresiji**

VAŽNO: nisi sam/a i postoji pomoć

2. Što je depresija?

Depresija je stanje u kojem:

- tvoje misli postanu jako negativne
- osjećaš se loše
- prestaneš raditi stvari koje ti inače pomažu

Važno: **to nije tvoja krivnja**

Depresija je kao i svaka druga bolest – **može se liječiti i može biti bolje**

Depresija nije znak slabosti!

Može se pojaviti zbog:

- stresa u školi
- problema s prijateljima
- promjena u obitelji
- ili zbog načina kako tvoj mozak radi

To ne znači da nešto nije u redu s tobom

3. Moj mozak ponekad priča priče

Zamisli da u tvojoj glavi živi mala „pričalica".

Ona ponekad kaže:

- „Nisam dobar/dobra"
- „Nitko me ne voli"
- „Ne mogu to"

Ali... **ta pričalica ne govori uvijek istinu!**

Ponekad upadne u „misaone zamke", npr.:

- vidi samo loše stvari („negativne naočale")
- zaboravi na dobre („to se ne računa")
- napravi od male greške veliku stvar
- misli da zna što će se loše dogoditi

4. Zašto je teško krenuti?

"Začarani krug"

kad se osjećaš i misliš loše

ne da ti se ništa, manje si aktivan/a

osjećaš se još gore

Dobra je vijest da ga možemo prekinuti!

Kad si tužan/tužna,
može ti se činiti kao da:

- je sve preteško
- ništa nema smisla
- kao da „guraš slona uzbrdo"

To je dio depresije – nije lijenost!

Najvažnije: napraviti mali prvi korak

Ne moraš napraviti velike stvari.
Dovoljni su super-mali koraci!

Možeš pokušati:

- 🎨 crtati
- prošetati
- 🎵 slušati glazbu
- 🧸 igrati se
- ☎ nazvati prijatelja
- 🙂 pogledati nešto smiješno

Čak i ako ti se ne da – pokušaj
Ponekad aktivnosti dolaze prije boljeg raspoloženja

Želiš naučiti više o depresiji?

Skeniraj QR kod i saznaj kako je prevladati

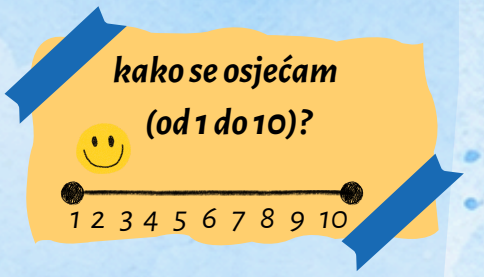
5. Postani detektiv!

Prati što radiš i kako se osjećaš

Ponekad pomaže da malo „istražuješ" sebe:

Tako možeš otkriti što ti pomaže da se osjećaš bolje

Kad otkriješ lošu misao - budi **DETEKTIV**

Primjer: *„Ne znam ništa"*

Pitaj se: *Je li to baš istina?*
Postoji li nešto što ipak znam?

Nova misao: *„Neke stvari znam, neke još učim"*

Kad promijeniš misao, polako se mijenja i osjećaj

6. Što još može pomoći?

Rješavanje problema

Ako nešto izgleda jako teško:

- smisli više rješenja
- zamisli da uspijevaš
- pogledaj kako drugi to radi

Uvijek postoji više načina

Pozitivan samogovor

Pokušaj reći sebi:

„Mogu pokušati"

„Korak po korak"

Pohvali se

Primijeti trud, čak i ako nije savršeno

„Dobro sam pokušao/la"

Ne moraš biti sam/a.

Možeš reći:

- mami ili tati
- učitelju/učiteljici
- prijatelju
- psihologu

Reći kako se osjećaš = jako hrabro!

Zapamti

Ti si važan/na

Nisi sam/a

Nisi kriv/a za to kako se osjećaš

U redu je tražiti pomoć

Može biti bolje – korak po korak

PSIHOEDUKACIJA ZA RODITELJE
Dječja i adolesentna depresija

1. Što je depresija kod djece i adolescenata?

Depresija nije samo tuga ili prolazno loše raspoloženje

Depresija je ozbiljno stanje koje utječe na:

- funkcioniranje u školi
- odnose s obitelji i vršnjacima
- svakodnevno ponašanje

Promjene raspoloženja su dio odrastanja, ali depresija:

- **traje dulje (često više od 2 tjedna)**
- **intenzivnija je**
- **značajno narušava svakodnevni život**

Depresija je češća nego što mislimo:

oko 2% djece i 4–8% adolescenata pati od depresije

Može se uspješno liječiti, ali djeca često ovise o odraslima da prepoznaju problem.

2. Kako prepoznati depresiju?

Kod djece:

- razdražljivost, ljutnja
- povlačenje
- smanjena aktivnost
- tjelesne tegobe (glavobolja, bol u trbuhu)
- strahovi i problemi u ponašanju
- gubitak interesa za igru
- poteškoće s koncentracijom

Kod adolescenata:

- tuga, praznina, beznađe
- umor i gubitak motivacije
- promjene u spavanju i apetitu
- povlačenje i nisko samopoštovanje
- negativna slika o sebi
- rizična ponašanja
- moguće suicidalne misli

3. Zašto nastaje?

Depresija nema jedan uzrok – nastaje kombinacijom:

- bioloških i genetskih faktora
- promjena u mozgu i hormonima
- stresnih događaja (škola, odnosi)
- obiteljskih okolnosti
- gubitaka ili trauma
- vršnjačkog nasilja
- načina razmišljanja i ponašanja

Kako funkcionira depresija? (KBT model)

Ovaj krug održava depresiju, ali se može mijenjati

Ako primijetite promjene:

- reagirajte na vrijeme
- razgovarajte bez osuđivanja
- jasno izrazite zabrinutost
- budite spremni slušati
- vjerujte vlastitim opažanjima
- potražite stručnu pomoć

KAKO MOŽETE POMOĆI SVOM DJETETU?

1. Validacija emocija

Umjesto:

„Ma nije to ništa"

Pokušajte:

„Vidim da ti je stvarno teško"

Dijete treba razumijevanje, ne umanjivanje

2. Poticati, ali ne forsirati

- male aktivnosti
- rutina
- postupno uključivanje

Aktivnost često dolazi prije poboljšanja raspoloženja

3. Obratiti pažnju na misli

Pomozite djetetu da:

- prepozna negativne misli
- preispita ih
- razvije realniji pogled

4. Modeliranje

Djeca uče promatrajući vas:

- kako se nosite s emocijama
- kako rješavate probleme

5. Budite prisutni

- slušajte bez pritiska
- pokažite prihvaćanje i toplinu
- budite strpljivi

6. Potičite zdrave navike

- boravak vani
- lagana fizička aktivnost
- kontakt s vršnjacima

7. Uključite se u liječenje

- pratite terapiju
- surađujte sa stručnjacima

8. Brinite o sebi

Podrška djetetu može biti iscrpljujuća.
Ako ste vi preopterećeni, teže ćete pomoći djetetu

Potražite podršku i za sebe

Važne poruke za roditelje

Depresija nije znak slabosti
Dijete ne bira kako se osjeća

To nije „loše ponašanje"
Podrška roditelja je ključna

PUT OPORAVKA MOŽE BITI SPOR I NEUJEDNAČEN,
ALI UZ PRAVOVREMENU POMOĆ I PODRŠKU, VEĆINA DJECE I ADOLESCENATA SE OPORAVI!

Dijete treba znati da **NIJE SAMO** I da ste vi tu za njega

